

# TFRS YORUM 16

## YURT DIŞINDAKİ İŞLETMEDE BULUNAN NET YATIRIMIN FİNANSAL RİSKTEN KORUNMASI

### GÜNCELLEMELER ve YÜRÜRLÜK TARİHLERİ

- “TFRS Yorum 16 Yurt Dışındaki İŞletmede Bulunan Net Yatırımın Finansal Riskten Korunması” Yorumu 30/09/2008 tarihinden sonra baŐlayan hesap dđnemlerinde uygulanmak üzere 08/01/2009 tarih ve 27104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıŐtır.
  - 
  - Sđz konusu Standart, Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarında meydana gelen değişikliklere paralellik sağlanması amacıyla;
    1. 29/07/2009 tarih ve ,27303 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 165 sıra noŐu,
    2. 28/10/2011 tarih ve 28098 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 217 sıra noŐu
- TebliĐler aracılığıyla gđncellenmiŐtir.
- İlk deĐiŐiklik doğrudan TFRS Yorum 16 tarafından yapılmıŐ olup, esas itibariyle 30/06/2009 tarihinden sonra baŐlayan hesap dđnemleri iÇin geŐerlidir. Sđz konusu değişikliğin erken uygulanma imkânı da bulunmaktadır. Erken uygulanma durumunda ilgili deĐiŐiklik 31/12/2008 tarihinden sonra baŐlayan hesap dđnemleri iÇin geŐerlidir.
  - İkinci deĐiŐiklik TFRS 11 tarafından yapılmıŐ olup, 31/12/2012 tarihinden sonra baŐlayan hesap dđnemleri iÇin geŐerlidir.
  - **Yukarıda yer verilen TebliĐlerin erken uygulanma imkânı da bulunduğundan, bu kitapta TFRS Yorum 16’nın ilgili TebliĐlere gđre dđzeltilmiŐ son Őekli yer almaktadır. Sđzđ edilen Yorumu bu Şekliyle uygulamayı tercih etmeyen işletmeler, TFRS Yorum 16’nın bu değişiklikler öncesindeki Őekline Kurulumuzun resmi internet sitesinden ([www.tmsk.org.tr](http://www.tmsk.org.tr)) ve ilgili resmi gazetelerden ([rega.basbakanlik.gov.tr](http://rega.basbakanlik.gov.tr)) ulaŐabilirler.**



## TFRS Yorum 16

### Yurt Dışındaki İşletmede Bulunan Net Yatırımın Finansal Riskten Korunması

#### İlgili düzenlemeler

---

- TMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar
- TMS 21 Kur Değişiminin Etkileri
- TMS 39 Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme

#### Ön bilgi

---

- 1 Raporlama yapan işletmelerin birçoğunun yurt dışındaki işletmelerde (TMS 21'in 8 inci Paragrafında tanımlandığı şekliyle) yatırımları bulunmaktadır. Yurt dışındaki bu tür işletmeler; iştirak, bağlı ortaklık, iş ortaklığı veya şube niteliğinde olabilir. TMS 21 bir işletmenin, yurt dışındaki işletmelerinin faaliyet gösterdiği temel ekonomik çevrelerde kullanılan para birimlerini, söz konusu işletmelerin geçerli para birimi olarak belirlemesini gerektirir. İşletme, yurt dışındaki işletmesinin faaliyet sonuçlarını ve finansal durumunu finansal tabloların sunulduğunda kullanılan para birimine çevirirken, döviz kuru farklarını, yurt dışındaki işletmeyi elden çıkarana kadar diğer kapsamlı gelir içerisinde muhasebeleştirir.
- 2 Yurt dışındaki bir işletmede bulunan net yatırımdan kaynaklanan döviz kuru riskinden korunma muhasebesi, yalnızca, söz konusu yurt dışındaki işletmenin net varlıklarının finansal tablolara dahil edilmiş olması durumunda uygulanır.\* Yurt dışındaki bir işletmede bulunan net yatırımdan kaynaklanan döviz kuru riskinden korunma konusu kalemin tutarı, yurt dışındaki işletmenin net varlıklarının defter değerine eşit veya bahsedilen değerden düşük bir tutar olabilir.
- 3 TMS 39, finansal risk ilişkisi kapsamında, finansal riskten korunma konusuna uygun bir kalemin ve uygun finansal riskten korunma araçlarının belirlenmesini gerektirmektedir. Net yatırımın finansal riskten korunmasına ilişkin olarak, belirlenmiş bir finansal risk ilişkisi varsa, net yatırımı finansal riskten etkin bir şekilde koruduğu tespit edilen bir finansal riskten korunma aracına ilişkin kazanç ya da kayıp, diğer kapsamlı gelir içerisinde muhasebeleştirilir ve yurt dışındaki işletmenin faaliyet sonuçlarının ve finansal durumunun çevrilmesinden kaynaklanan döviz kuru farkları ile birlikte gösterilir.
- 4 Çok sayıda yurt dışı işletmesi bulunan bir işletme, birden fazla döviz kuru riskine maruz kalabilir. Bu Yorum, yurt dışındaki işletmede bulunan net yatırımın finansal riskten korunmasına ilişkin olarak, korunulan finansal risk niteliğindeki döviz kuru risklerinin belirlenmesinde rehberlik sağlar.
- 5 TMS 39, bir işletmenin, türev olan veya türev olmayan (ya da türev olan ve türev olmayan finansal araçların bir bileşimi niteliğindeki) bir finansal aracı, döviz kuru riskinden korunma aracı olarak tanımlamasına izin verir. Bu Yorum, yurt dışındaki işletmede bulunan net yatırıma ilişkin olarak, bir grup içerisindeki finansal riskten korunma araçlarının hangi durumda finansal riskten korunma muhasebesine uygun olduklarının belirlenmesinde rehberlik sağlar.
- 6 TMS 21 ve TMS 39, ana işletme yurt dışındaki işletmeyi elden çıkardığında, hem yurt dışındaki işletmenin faaliyet sonuçlarının ve finansal durumunun çevrilmesinden kaynaklanan döviz kuru farklarına hem de net yatırımı finansal riskten etkin bir şekilde koruduğu tespit edilen bir finansal riskten korunma aracına ilişkin kazanç ya da kayıp ile ilgili olarak diğer kapsamlı gelir içerisinde muhasebeleştirilen birikmiş tutarların, yeniden sınıflandırma düzeltmesi olarak özkaynaktan çıkarılarak kâr veya zarar içerisinde yeniden sınıflandırılmasını gerektirir. Bu Yorum, işletmelerin, hem finansal riskten korunma aracı hem de finansal riskten korunma konusu kalem için özkaynaktan çıkarılarak kâr veya zarar içerisinde yeniden sınıflandırılacak tutarları nasıl belirlemeleri gerektiğine ilişkin rehberlik sağlar.

---

\* Bu durum; konsolide finansal tablolar, yatırımların özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirildiği finansal tablolar, iş ortaklıklarındaki ortak girişimcilerin paylarının oransal olarak konsolidasyona dahil edildiği finansal tablolar (Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu tarafından Eylül 2007'de yayımlanan ED 9 *Ortak Düzenlemeler*' de önerildiği şekliyle değişikliğe tabi olan) ve bir şubeyi de kapsayan finansal tablolar için geçerli olacaktır.

\* Bu durum; konsolide finansal tablolar, iştirakler veya iş ortaklıkları gibi yatırımların özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirildiği finansal tablolar ve bir şubeyi veya TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar Standardında tanımlanan bir müşterek faaliyeti kapsayan finansal tablolar için geçerli olacaktır.

## Kapsam

---

- 7 Bu Yorum, yurt dışındaki bir işletmede bulunan net yatırımlarından kaynaklanan döviz kuru riskine karşı kendini koruyan işletmeye uygulanır ve TMS 39 çerçevesinde finansal riskten korunma muhasebesinin uygulanmasını amaçlar. Kolaylık olması açısından bu Yorum, bu tür bir işletme ile ana işletmeyi, yurt dışındaki işletmelerin net varlıklarının dahil olduğu finansal tablolar ile konsolide finansal tabloları kastetmektedir. Ana işletmeye yapılan her atıf, yurt dışındaki bir işletmede iş ortaklığı, bağlı ortaklık veya şube ilişkisi şeklinde net yatırımı bulunan işletmelere de uygulanır.
- 8 Bu Yorum yalnızca yurt dışındaki işletmelerde bulunan net yatırımların finansal riskten korunmasına ilişkindir; kıyaslama yolu ile finansal riskten korunma muhasebesinin diğer türlerine uygulanmamalıdır.

## Konu

---

- 9 Yurt dışındaki işletmelerde bulunan yatırımlar, doğrudan ana işletme tarafından elde bulundurulabileceği gibi, dolaylı olarak ana işletmenin iştiraki veya iştirakleri tarafından da elde bulundurulabilir. Bu Yorumda ele alınan konular aşağıdaki gibidir:
- (a) *Korunulan finansal riskin niteliği ve kendisi için finansal risk ilişkisi kurulabilen finansal riskten korunma konusu kalemin tutarı:*
- (i) Ana işletmenin, yalnızca, kendisi ile yurt dışındaki işletmesi arasındaki geçerli para birimi farkından ortaya çıkan kur farklarını mı; yoksa ayrıca, konsolide finansal tablolarının sunumunda kullandığı para birimi ile yurt dışındaki işletmesinin geçerli para birimi arasındaki farktan kaynaklanan kur farklarını da mı korunulan risk olarak belirleyip belirleyemeyeceği;
- (ii) Ana işletmenin yurt dışındaki işletmeyi dolaylı olarak elde bulundurması durumunda, korunulan finansal riskin, yalnızca yurt dışındaki işletmenin geçerli para birimi ile söz konusu işletmenin doğrudan bağlı olduğu ana işletmenin geçerli para birimi arasındaki farktan kaynaklanan döviz kuru farklarını mı; yoksa ayrıca, anılan yurt dışındaki işletmenin ve bağlı olduğu ara veya nihai ana işletmelerin geçerli para birimleri arasındaki döviz kuru farklarını da mı içerip içermediği (örneğin; yurt dışındaki işletmede bulunan net yatırımın ara ana işletme tarafından elde bulundurulması durumunun, nihai ana işletmenin ekonomik riskini etkileyip etkilemediği).
- (b) *Finansal riskten korunma aracının bir grup içerisinde nerede elde bulundurulabileceği:*
- (i) Yalnızca net yatırımını finansal riskten koruyan işletmenin finansal riskten korunma aracına taraf olması durumunda, uygun bir finansal riskten korunma muhasebesi ilişkisinin kurulup kurulamayacağı veya grup içerisindeki herhangi bir işletmenin, geçerli para birimi gözetilmeksizin finansal riskten korunma aracını elde bulundurup bulunduramayacağı;
- (ii) Finansal riskten korunma aracının niteliğinin (türev olan veya türev olmayan) veya konsolidasyon yönteminin, finansal riskten korunmanın etkinliğinin değerlendirilmesini etkileyip etkilemediği.
- (c) *Yurt dışındaki işletmenin elden çıkarılması durumunda yeniden sınıflandırma düzeltmesi olarak hangi tutarların özkaynaktan çıkarılarak kâr veya zarar içerisinde yeniden sınıflandırılması gerektiği:*
- (i) Finansal riskten korunma konusu yurt dışındaki bir işletme elden çıkarıldığında, finansal riskten korunma aracı ve söz konusu yurt dışındaki işletme açısından, ana işletmenin yabancı para çevrim farkını oluşturan tutardan ne kadarlık bir bölümünün ana işletmenin konsolide finansal tablolarında özkaynaktan çıkarılarak kâr veya zarar içerisinde yeniden sınıflandırılması gerektiği;
- (ii) Konsolidasyon yönteminin, özkaynaktan çıkarılarak kâr veya zarar içerisinde yeniden sınıflandırılacak tutarların belirlenmesini etkileyip etkilemediği.

## Görüş birliği

### **Korunulan finansal riskin niteliği ve kendisi için finansal risk ilişkisi kurulabilen finansal riskten korunma konusu kalemin tutarı**

- 10 Finansal riskten korunma muhasebesi, yalnızca yurt dışındaki işletmenin geçerli para birimi ile ana işletmenin geçerli para biriminden kaynaklanan döviz kuru farklarına uygulanır.
- 11 Yurt dışındaki bir işletmede bulunan net yatırımdan kaynaklanan yabancı para risklerinden korunma açısından, finansal riskten korunma konusu kalemin tutarı, ana işletmenin konsolide finansal tablolarında yer alan yurt dışındaki işletmenin net varlıklarının defter değerine eşit veya bahsedilen değerden daha düşük bir tutar olabilir. Ana işletmenin konsolide finansal tablolarında finansal riskten korunma konusu kalem olarak sınıflandırılabilen yurt dışındaki işletmenin net varlıklarının defter değeri, yurt dışındaki işletmenin daha alt seviyedeki bir ana işletmesinin, söz konusu yurtdışındaki işletmenin net varlıklarına ilişkin olarak finansal riskten korunma muhasebesi uygulamış olup olmamasına ve bahsedilen finansal riskten korunma muhasebesinin ana işletmenin konsolide finansal tablolarında da uygulanmış olup olmamasına bağlıdır.
- 12 Korunulan finansal risk, yurt dışındaki işletme ile bu işletmenin herhangi bir ana işletmesinin (doğrudan bağlı olduğu, ara veya nihai) geçerli para birimlerine ilişkin ortaya çıkan döviz kuru riski şeklinde gösterilebilir. Net yatırımın, bir ara ana işletme aracılığıyla elde bulunduruluyor olması, nihai ana işletmenin maruz kaldığı döviz kuru riskinden kaynaklanan ekonomik riskin niteliğini etkilemez.
- 13 Yurt dışındaki bir işletmede bulunan net yatırım dolayısıyla maruz kalınan döviz kuru riski, konsolide finansal tablolarda finansal riskten korunma muhasebesinin uygulanabilmesi açısından yalnızca bir kereliğine uygun nitelik taşıyabilir. Buna bağlı olarak, yurt dışındaki işletmenin net varlıklarının, grup içerisinde birden fazla ana işletme tarafından (örneğin, doğrudan ve dolaylı olarak bağlı olunan ana işletme) aynı finansal riske karşı korunma altına alınması durumunda; yalnızca bir finansal risk ilişkisi, nihai ana işletmenin konsolide finansal tablolarında finansal riskten korunma muhasebesi açısından uygun olacaktır. Bir ana işletme tarafından, ana işletmenin konsolide finansal tablolarında gösterilen bir finansal risk ilişkisinin, daha üst seviyedeki diğer bir ana işletme tarafından da gösterilmesi zorunlu değildir. Ancak alt seviyedeki bir ana işletme tarafından uygulanan finansal riskten korunma muhasebesine ilişkin işlemler, üst seviyedeki ana işletme tarafından uygulanmıyorsa, bu işlemler, üst seviyedeki ana işletmenin finansal riskten korunma muhasebesine ilişkin işlemleri muhasebeleştirilmeye başlanmadan önce iptal edilmelidir.

### **Finansal riskten korunma aracının nerede elde bulundurulabileceği**

- 14 Bir türev veya türev olmayan araç (veya türev olan ve türev olmayan araçların bir bileşimi), yurt dışındaki bir işletmede bulunan net yatırımın finansal riskten korunması aracı olarak belirlenebilir. Finansal riskten korunma aracı (araçları), TMS 39'un 88 inci Paragrafında yer alan net yatırımın finansal riskten korunmasına ilişkin belirtme, belgeleme ve etkinlik gereklilikleri yerine getirildiği sürece, grup içerisindeki herhangi bir işletme veya birden çok işletme tarafından elde bulundurulabilir. Özellikle grubun finansal riskten korunma stratejisi, grubun çeşitli seviyelerinde farklı nitelendirmeler olma olasılığı dolayısıyla, açıkça belgelendirilmelidir.
- 15 Etkinliğin değerlendirilmesi amacıyla, finansal riskten korunma aracının değerinde döviz kuru riskine göre meydana gelebilecek değişim, korunulan riskin ölçüldüğü geçerli para birimine sahip ana işletmenin geçerli para birimine dayanarak finansal riskten korunma muhasebesi belgelerine uygun bir şekilde hesaplanır. Finansal riskten korunma aracının nerede elde tutulduğuna bağlı olarak; finansal riskten korunma muhasebesinin yokluğu durumunda, değerde meydana gelebilecek tüm değişiklikler kâr veya zararda, diğer kapsamlı gelir içerisinde veya her ikisinde birden muhasebeleştirilebilir. Bununla birlikte, etkinliğin değerlendirilmesi, finansal riskten korunma aracının değerindeki değişikliğin kâr veya zararda veya diğer kapsamlı gelir içerisinde muhasebeleştirilmiş olmasından etkilenmez. Finansal riskten korunma muhasebesinin uygulanmasının bir parçası olarak, değişikliğin toplam etkin kısmı diğer kapsamlı gelir içerisine dahil edilir. Etkinliğin değerlendirilmesi finansal riskten korunma aracının türev olan ya da türev olmayan bir araç olup olmamasından veya konsolidasyon yönteminden etkilenmez.

## **Finansal riskten korunma konusu yurt dışındaki bir işletmenin elden çıkarılması**

- 16 Finansal riskten korunma konusu yurt dışındaki bir işletme elden çıkarıldığında, ana işletmenin konsolide finansal tablolarında finansal riskten korunma aracına ilişkin olarak yabancı para çevrim farkından çıkarılarak kâr veya zarar içerisinde yeniden sınıflandırma düzeltmesi olarak yeniden sınıflandırılan tutar, TMS 39'un 102 inci Paragrafının tanımlanmasını gerektirdiği tutardır. Söz konusu tutar, etkin bir finansal riskten korunma olduğu tespit edilen finansal riskten korunma aracı üzerindeki birikmiş kazanç veya kayıp tutarıdır.
- 17 Yurt dışındaki bir işletmede bulunan net yatırımlara ilişkin olarak ana işletmenin konsolide finansal tablolarında yabancı para çevrim farkından çıkarılarak kâr veya zarar içerisinde yeniden sınıflandırılan tutar, TMS 21'in 48 inci Paragrafı uyarınca, ana işletmenin söz konusu yurt dışındaki işletmesine ilişkin yabancı para çevrim farkında yer alan tutardır. Nihai ana işletmenin konsolide finansal tablolarında diğer tüm yurt dışındaki işletmelere ilişkin olarak yabancı para çevrim farkı içerisinde muhasebeleştirilmiş olan toplam net tutar, konsolidasyon yönteminden etkilenmez. Ancak, nihai ana işletmenin doğrudan veya aşamalı konsolidasyon yöntemini\* kullanıp kullanmaması, belirli bir yurt dışındaki işletmeye ilişkin olarak yabancı para çevrim farkı içerisinde yer alan tutarı etkileyebilir. Aşamalı konsolidasyon yönteminin kullanılması, finansal riskten korunma etkinliğinin belirlenmesinde kullanılan tutardan farklı bir tutarın, kâr veya zarar içerisinde yeniden sınıflandırılmasına neden olabilir. Anılan fark, doğrudan konsolidasyon yönteminin kullanılmış olması durumunda söz konusu yurt dışındaki işletmeye ilişkin olarak ortaya çıkacak tutarın belirlenmesi ile ortadan kaldırılabilir. Söz konusu düzeltmenin yapılması TMS 21 uyarınca gerekmemektedir. Ancak bu durum, tüm net yatırımlar açısından tutarlı bir şekilde izlenmesi gereken bir muhasebe politikası seçimidir.

### **Yürürlük tarihi**

---

18 “ – ”

### **Geçiş hükümleri**

---

- 19 TMS 8, bir işletmenin bir Yorumu ilk kez uygulamasından kaynaklanan muhasebe politikasındaki bir değişikliği nasıl uyguladığını belirler. İşletme, bir Yorumu ilk kez uygularken söz konusu gereklilikleri yerine getirmek zorunda değildir. Bir işletme, net yatırımını finansal riskten korumak amacıyla bir finansal riskten korunma aracı belirlemişse, fakat söz konusu finansal riskten korunma bu Yorumda yer alan finansal riskten korunma muhasebesine ilişkin koşulları karşılamıyorsa, işletme, finansal riskten korunma muhasebesini ileriye dönük olarak sona erdirmek için TMS 39'u uygular.

---

\* Doğrudan yöntem, yurt dışındaki işletmenin finansal tablolarının, doğrudan nihai ana işletmenin geçerli para birimine çevrildiği konsolidasyon yöntemidir. Aşamalı yöntem ise, yurt dışındaki işletmenin finansal tablolarının ilk olarak ara ana işletmenin (işletmelerin) geçerli para birimine çevrildiği ve daha sonra nihai ana işletmenin geçerli para birimine (veya farklı olması durumunda finansal tabloların sunulduğu para birimine) çevrildiği konsolidasyon yöntemidir.

## Ek

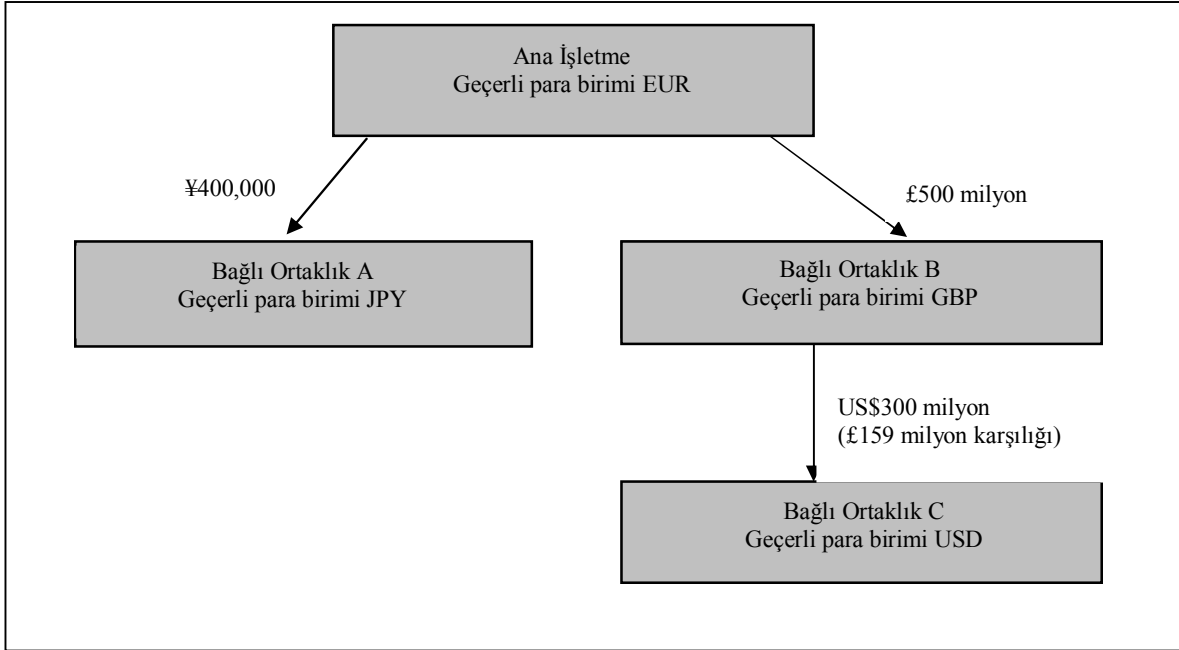
### Uygulama rehberi

*Bu Ek, Yorumun ayrılmaz bir parçasıdır.*

UR1 Bu Ek, aşağıda şekillendirilmiş olan kurumsal yapıyı kullanarak söz konusu Yorum'un uygulamasını örneklendirir. Bu ekte ele alınmamış olmasına rağmen, tanımlanan finansal riskten korunma ilişkileri her durumda TMS 39'a göre etkinlik açısından test edilecektir. Ana işletme, nihai ana işletme olup konsolide finansal tablolarını kendi geçerli para birimi olan Avro (EUR) ile sunmaktadır. Bağlı ortaklıkların her biri tamamına sahip olunan bağlı ortaklıktır. Ana işletmenin bağlı ortaklık B'de bulunan (geçerli para birimi İngiliz Sterlini (GBP)) 500 milyon GBP net yatırımı, bağlı ortaklık B'nin bağlı ortaklık C'de (geçerli para birimi ABD Doları (USD)) bulunan 159 milyon GBP net yatırımının eşdeğeri olan 300 milyon USD net yatırımını içermektedir. Diğer bir deyişle, bağlı ortaklık B'nin bağlı ortaklık C'de bulunan yatırımı dışındaki net varlıkları 341 milyon GBP'dir.

### Finansal risk ilişkisi kurulabilen korunulan finansal riskin niteliği (10 – 13 üncü Paragraflar)

UR2 Ana işletme, bağlı ortaklık A, B ve C'nin her birinde bulunan net yatırımlarını bağlı ortaklıkların kendi geçerli para birimleri (sırasıyla, Japon Yeni (JPY), GBP ve USD) ile Avro arasındaki döviz kuru riskine karşı koruyabilir. Ek olarak, ana işletme, bağlı ortaklık B ile bağlı ortaklık C'nin geçerli para birimleri arasındaki USD/GBP döviz kuru riskinden korunabilir. Bağlı ortaklık B, konsolide finansal tablolarında, bağlı ortaklık C'de bulunan net yatırımını geçerli para birimleri olan ABD Doları ve İngiliz Sterlini arasındaki döviz kuru riskine karşı koruyabilir. Aşağıdaki örneklerde, söz konusu finansal riskten korunma araçlarının türev ürün olmamaları nedeniyle, belirlenen risk, spot döviz kuru riskidir. Anılan finansal riskten korunma araçlarının forward sözleşmeleri olması durumu söz konusu olsaydı, ana işletme forward döviz kur riskini belirleyebilirdi.



### Finansal risk ilişkisi kurulabilen finansal riskten korunma konusu kalemin tutarı (10 – 13 üncü Paragraflar)

UR3 Ana işletme, bağlı ortaklık C'de bulunan net yatırımından kaynaklanan döviz kuru riskinden korunmak istemektedir. Bağlı ortaklık A'nın 300 milyon USD dış borçlanmasının olduğu varsayılmaktadır. Bağlı ortaklık A'nın raporlama dönemi başlangıcında net varlıkları 400,000 milyon JPY olup, buna 300 milyon ABD Doları dış borçlanma tutarı da dahildir.

UR4 Finansal riskten korunma konusu kalemin tutarı, net varlıkların ana işletmenin konsolide finansal tablosunda bağlı ortaklık C'de bulunan net yatırımının (300 milyon USD) kayıtlı değerine eşit veya ondan daha az bir tutar olabilir. Ana işletme konsolide finansal tablolarında, bağlı ortaklık A'nın 300 milyon USD dış borçlanmasını, bağlı ortaklık C'nin net varlıklarında bulunan net yatırımına ilişkin

EUR/USD spot döviz kuru riskinden korunma olarak tanımlayabilir. Bu durumda, hem bağlı ortaklık A'da bulunan 300 milyon USD dış borçlanmanın EUR/USD döviz kuru farkı hem de bağlı ortaklık C'de bulunan 300 milyon USD net yatırımdan kaynaklanan EUR/USD döviz kuru farkı, finansal riskten korunma muhasebesinin uygulanmasından sonra, ana işletmenin konsolide finansal tablolarında yabancı para çevrim farkına dahil olacaktır.

UR5 Finansal riskten korunma muhasebesinin uygulanmaması durumunda, bağlı ortaklık A'da bulunan 300 milyon USD dış borçlanmadan kaynaklanan toplam USD/EUR döviz kuru farkı, ana işletmenin konsolide finansal tablolarına aşağıdaki şekilde yansıtılacaktır:

- USD/JPY spot döviz kuru değişimi, Avroya çevrilerek, kâr veya zarara ve
- JPY/EUR spot döviz kuru değişimi diğer kapsamlı gelire.

Ana İşletme UR4 Paragrafında yapılan belirlemenin yerine, bağlı ortaklık A'da bulunan 300 milyon USD dış borçlanmayı, konsolide finansal tablolarında bağlı ortaklık C ve bağlı ortaklık B arasındaki GBP/USD spot döviz kuru riskinden korunma olarak tanımlayabilir. Bu durumda, bağlı ortaklık A'da bulunan 300 milyon USD dış borçlanmadan kaynaklanan toplam USD/EUR döviz kuru farkı, ana işletmenin konsolide finansal tablolarına aşağıdaki şekilde yansıtılacaktır:

- GBP/USD spot döviz kuru farkı, bağlı ortaklık C'ye ilişkin yabancı para çevrim farkına,
- GBP/JPY spot döviz kuru değişimi, Avroya çevrilerek, kâr veya zarara ve
- JPY/EUR spot döviz kuru değişimi diğer kapsamlı gelire.

UR6 Ana işletme, konsolide finansal tablolarında bağlı ortaklık A'da bulunan 300 milyon USD dış borçlanmayı hem EUR/USD spot döviz kuru riskinin hem de GBP/USD spot döviz kuru riskinin korunması olarak tanımlayamaz. Tek bir finansal riskten korunma aracı belirlenmiş aynı riski yalnızca bir kez koruyabilir. Finansal riskten korunma aracı bağlı ortaklık B ve bağlı ortaklık C'den oluşan grubun dışında elde tutulacağından, bağlı ortaklık B, konsolide finansal tablolarında finansal riskten korunma muhasebesi uygulayamaz.

#### **Finansal riskten korunma aracı bir grup içerisinde nerede elde tutulabilir (14 ve 15 nci Paragraflar)?**

UR7 UR5 Paragrafında belirtildiği üzere, bağlı ortaklık A'da bulunan 300 milyon USD dış borçlanmanın değerinde döviz kuru riskinden kaynaklanan toplam değişim tutarı, finansal riskten korunma muhasebesinin uygulanmaması durumunda ana işletmenin konsolide finansal tablolarında hem kâr veya zarara (USD/JPY spot riski) hem de diğer kapsamlı gelire (EUR/JPY spot riski) kaydedilebilir. UR4 Paragrafında belirlenen finansal riskten korunmanın etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla her iki tutar da dikkate alınmıştır; çünkü hem finansal riskten korunma aracının değerindeki hem de finansal riskten korunma konusu varlığın değerindeki değişim, finansal riskten korunma ile ilgili belgeler uyarınca, bağlı ortaklık C'nin geçerli para birimi USD'ye karşı ana işletmenin geçerli para birimi Avro dikkate alınarak hesaplanır. Konsolidasyon yöntemi (doğrudan yöntem veya aşamalı yöntem) finansal riskten korunmanın etkinliğinin değerlendirilmesini etkilememektedir.

#### **Yurtdışındaki işletmenin elden çıkarılması üzerine kâr veya zararda yeniden sınıflandırılan tutarlar (16 ve 17 nci Paragraflar)**

UR8 Bağıli ortaklık C'nin elden çıkarılması durumunda, ana işletmenin konsolide finansal tablolarında yabancı para çevrim farkından (YPÇF) kâr veya zarara yansıtılmak suretiyle yeniden sınıflandırılan tutarlar:

- (a) Bağıli ortaklık A'nın 300 milyon USD dış borçlanmasına ilişkin olarak, TMS 39 uyarınca belirlenmesi gereken tutar, yani finansal riskten korunmanın etkin kısmı olarak diğer kapsamlı gelire muhasebeleştirilmiş olan döviz kuru riski değerindeki toplam değişikliktir ve
- (b) Bağıli ortaklık C'de bulunan 300 milyon USD net yatırıma ilişkin olarak, işletmenin konsolidasyon yöntemi tarafından belirlenen tutar. Ana işletmenin doğrudan yöntemi kullanması durumunda, bağıli ortaklık C'ye ilişkin YPÇF doğrudan EUR/USD döviz kuru ile belirlenecektir. Eğer ana işletme aşamalı yöntemi kullanıyor ise, bağıli ortaklık C'ye ilişkin YPÇF, bağıli ortaklık B tarafından GBP/USD döviz kurunu yansıtan muhasebeleştirilmiş YPÇF'nin ana işletmenin geçerli para birimine EUR/GBP döviz kuru kullanılarak çevrilmesi ile belirlenecektir. Ana



işletmenin önceki dönemlerde aşamalı konsolidasyon yöntemini kullanmış olması, muhasebe politikasına bağlı olarak, bağlı ortaklık C'yi elden çıkardığında yeniden sınıflandırılacak YBÇF'na ilişkin olarak, doğrudan yöntemi her zaman kullanmış olsaydı muhasebeleştirilmiş olacağı tutarı belirlemesini gerektirmez veya bunu engellemez.

### **Yurt dışındaki birden fazla işletmenin finansal riskten korunması (11, 13 ve 15 inci Paragraflar)**

UR9 Aşağıdaki örnekler, korunulabilecek riskin, ana işletmenin konsolide finansal tablolarında, her zaman ana işletmenin geçerli para birimi (euro) ile bağlı ortaklık B ve C'nin geçerli para birimleri arasında risk olduğunu gösterir. Finansal riskten korunmaların nasıl tanımlanmış olduğuna bakılmaksızın, yurtdışında bulunan her iki işletmenin de finansal riskten korunması durumunda, ana işletmenin konsolide finansal tablolarında etkin finansal riskten korunma olarak yabancı para çevrim farkı içinde yer alacak azami tutarlar, EUR/USD riski için 300 milyon USD ve EUR/GBP riski için 341 milyon GBP'dir. Döviz kurlarındaki değişikliklere bağlı olarak değerinde meydana gelen diğer değişiklikler, ana işletmenin konsolide kâr veya zararına dahil edilir. Doğal olarak, ana işletmenin 300 milyon ABD Dolarını sadece USD/GBP spot döviz kurundaki değişiklikler için veya 500 milyon İngiliz Sterlinini sadece GBP/EUR spot döviz kurundaki değişiklikler için tanımlaması mümkün olacaktır.

### **Ana işletmenin hem USD hem GBP finansal riskten korunma araçlarını elde tutması**

UR10 Ana işletme hem bağlı ortaklık B'de bulunan hem de bağlı ortaklık C'de bulunan net yatırımına ilişkin olarak döviz kuru riskinden korunmak isteyebilir. Ana işletmenin ABD Doları ve İngiliz Sterlini cinsinden bağlı ortaklık B ve bağlı ortaklık C'de bulunan net yatırımlarının finansal riskten korunması şeklinde tanımlayabileceği uygun finansal riskten korunma araçlarının olduğu varsayılmaktadır. Ana işletmenin konsolide finansal tablolarında yapabileceği tanımlamalar bunlarla sınırlı olmamakla birlikte aşağıdaki gibidir:

- (a) Riski, ana işletme ile bağlı ortaklık C arasındaki spot döviz kuru riski (EUR/USD) olmak üzere, 300 milyon USD tutarındaki finansal riskten korunma aracının, bağlı ortaklık C'de bulunan 300 milyon USD tutarındaki net yatırımın finansal riskten korunması olarak tanımlanması ve de riski, ana işletme ile bağlı ortaklık B arasındaki spot döviz kuru riski (EUR/GBP) olmak üzere, finansal riskten korunma aracının 341 milyon İngiliz Sterlinine kadar olan bölümünün, bağlı ortaklık B'de bulunan 341 milyon İngiliz Sterlini tutarındaki net yatırımın finansal riskten korunması olarak tanımlanması.
- (b) Riski, bağlı ortaklık B ile bağlı ortaklık C arasındaki spot döviz kuru riski (GBP/USD) olmak üzere, 300 milyon USD tutarındaki finansal riskten korunma aracının, bağlı ortaklık C'de bulunan 300 milyon USD tutarındaki net yatırımın finansal riskten korunması olarak tanımlanması ve de riski, ana işletme ile bağlı ortaklık B arasındaki spot döviz kuru riski (EUR/GBP) olmak üzere, finansal riskten korunma aracının 500 milyon İngiliz Sterlinine kadar olan bölümünün, bağlı ortaklık B'de bulunan 500 milyon İngiliz Sterlini tutarındaki net yatırımın finansal riskten korunması olarak tanımlanması.

UR11 Ana işletmenin bağlı ortaklık C'de bulunan net yatırımından kaynaklanan EUR/USD riski, ana işletmenin bağlı ortaklık B'de bulunan net yatırımdan kaynaklanan EUR/GBP riskinden farklı bir risktir. Ancak, Paragraf AG10(a)'da tanımlandığı üzere, elinde bulundurduğu USD cinsinden finansal riskten korunma aracını tanımlamasıyla, ana işletme, hali hazırda bağlı ortaklık C'de bulunan net yatırımından kaynaklanan EUR/USD riskinden tamamı ile korunmaktadır. Ana işletmenin aynı zamanda bağlı ortaklık B'de bulunan 500 milyon GBP net yatırımının finansal riskten korunmasına ilişkin olarak İngiliz Sterlini cinsinden bir aracı da tanımlaması durumunda, bu net yatırımın bağlı ortaklık C'de bulunan USD cinsinden net yatırımının GBP karşılığı olan 159 milyon İngiliz Sterlinlik kısmı, ana işletmenin konsolide finansal tablolarında GBP/EUR riski için iki kez finansal riskten korunmuş olabilir.

UR12 Paragraf UR10(b)'de tanımlandığı üzere, ana işletme kendisinden korunulan riski bağlı ortaklık B ile bağlı ortaklık C arasındaki spot döviz kuru riski (GBP/USD) olarak belirlerse, 300 milyon USD'lik finansal riskten korunma aracının değerindeki değişimin yalnızca GBP/USD kısmı, ana işletmenin bağlı ortaklık C'ye ilişkin yabancı para çevrim farkına dahil edilir. UR5 Paragrafında belirtildiği üzere, değişimin kalanı (bu tutar GBP/EUR değişiminin 159 milyon İngiliz Sterlini üzerindeki etkisine eşittir) ana işletmenin konsolide kâr veya zararına dahil edilecektir. Bağlı ortaklık B ve C

arasında bulunan USD/GBP riskinin tanımlanması GBP/EUR riskini içermediğinden, ana işletme, kendisi ile bağlı ortaklık B arasında maruz kalınan spot döviz kuru riskiyle birlikte (GBP/EUR) bağlı ortaklık B’de bulunan net yatırımını 500 milyon İngiliz Sterlinlik tutara kadar tanımlayabilir.

### **Bağlı ortaklık B’nin ABD Doları cinsinden finansal riskten korunma aracı elinde bulundurması**

- UR13 Bağlı ortaklık B’nin, ödemeleri ana işletmeye GBP cinsinden işletme içi bir borç ile transfer edilen 300 milyon USD dış borçlanmasının bulunduğu varsayılmaktadır. Hem varlıkları hem de borçları 159 milyon GBP artacağından, bağlı ortaklık B’nin net varlıkları değişmemektedir. Bağlı ortaklık B, dış borçlanmayı, konsolide finansal tablolarında bağlı ortaklık C’de bulunan yatırımının GBP/USD riskinden korunması olarak tanımlayabilir. Ana işletme, bağlı ortaklık B’nin bu finansal riskten korunma aracına ilişkin sınıflamasını, bağlı ortaklık C’de bulunan 300 milyon USD net yatırımının GBP/USD riskinin korunması olarak devam ettirebilir (bkz: 13 üncü Paragraf) ve elinde tuttuğu GBP cinsinden finansal riskten korunma aracını, bağlı ortaklık B’de bulunan 500 milyon İngiliz Sterlini net yatırımının tamamının korunması olarak belirleyebilir. Bağlı ortaklık B tarafından tanımlanmış olan finansal riskten korunmanın ilki, bağlı ortaklık B’nin geçerli para birimine (GBP) göre değerlendirilebilir; ana işletme tarafından tahsis edilmiş olan ikinci finansal riskten korunma ise ana işletmenin geçerli para birimine (EUR) göre değerlendirilir. Bu durumda, ana işletmenin konsolide finansal tablolarında, USD cinsinden finansal riskten korunma aracı ile tüm EUR/USD riskinden değil, yalnızca ana işletmenin bağlı ortaklık C’de bulunan net yatırımından kaynaklanan GBP/USD riskinden korunulmaktadır. Dolayısıyla, ana işletmenin bağlı ortaklık B’de bulunan 500 milyon İngiliz Sterlini net yatırımından kaynaklanan tüm EUR/GBP riski, ana işletmenin konsolide finansal tablolarında finansal riskten korunabilir.
- UR14 Ancak, ana işletmenin bağlı ortaklık B’ye olan 159 milyon İngiliz Sterlini ödenecek kredisinin muhasebeleştirilmesi de dikkate alınmalıdır. Ana işletmenin kredi borcu, TMS 21’in 15 nci Paragrafında belirtilen koşulu karşılamaması nedeniyle bağlı ortaklık B’deki yatırımının bir parçası olarak göz önünde bulundurulmaz ise, bunun çevrilmesinden kaynaklanan GBP/EUR döviz kuru farkı ana işletmenin kâr veya zararına dahil edilecektir. Bağlı ortaklık B’ye olan 159 milyon İngiliz Sterlini borcun ana işletmenin net yatırımının bir parçası olarak göz önünde bulundurulması durumunda, söz konusu net yatırım yalnızca 341 milyon İngiliz Sterlini olacak ve buna bağlı olarak ana işletmenin GBP/EUR riski için finansal riskten korunma konusu kalem olarak belirleyebileceği tutar, 500 milyon İngiliz Sterlininden 341 milyon İngiliz Sterlinine düşecektir.
- UR15 Ana işletmenin bağlı ortaklık B tarafından belirlenen finansal riskten korunma muhasebesini tersine çevirmesi durumunda, ana işletme, bağlı ortaklık B tarafından elde tutulan 300 milyon USD dış borçlanmayı, bağlı ortaklık C’de bulunan 300 milyon USD net yatırımının EUR/USD riskinden korunması olarak ve kendi elinde bulundurduğu GBP cinsinden finansal riskten korunma aracını bağlı ortaklık B’de bulunan net yatırımının 341 milyon İngiliz Sterlinine kadar olan kısmının finansal riskten korunması olarak belirleyebilir. Bu durumda, her iki finansal riskten korunmanın etkinliği de ana işletmenin geçerli para birimine (EUR) göre hesaplanacaktır. Sonuç olarak, hem bağlı ortaklık B tarafından elde tutulan dış borçlanmanın USD/GBP değer değişikliği hem de ana işletmenin bağlı ortaklık B’ye kredi borcunun GBP/EUR değer değişikliği (toplamda USD/EUR eşdeğeri), ana işletmenin konsolide finansal tablolarındaki yabancı para çevrim farkına dahil edilecektir. Ana işletme bağlı ortaklık C’de bulunan net yatırımından kaynaklanan EUR/USD riskinden halihazırda tamamen korunmakta olduğundan, bağlı ortaklık B’de bulunan net yatırımının ancak 341 milyon İngiliz Sterlinine kadarını finansal riskten koruyabilir.